

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Urząd
Zamówień
Publicznych

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Opis przedmiotu zamówienia ze szczególnym uwzględnieniem aspektów społecznych i środowiskowych

Magdalena Olejarz

Warszawa, 18 września 2017 r.

Opis przedmiotu zamówienia – zasady ogólne

Art. 29 ust. 1-3 ustawy Pzp

- opis **jednoznaczny i wyczerpujący**, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniający wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty;
- **nie może utrudniać uczciwej konkurencji**;
- **nie może zawierać odniesień do znaków towarowych, patentów lub pochodzenia, źródła lub szczególnego procesu**, który charakteryzuje produkty lub usługi dostarczane przez konkretnego wykonawcę – chyba, że jest to uzasadnione specyfiką przedmiotu zamówienia, nie można opisać przedmiotu zamówienia za pomocą dostatecznie dokładnych określeń, a wskazaniu towarzyszą wyrazy „lub równoważny”

Opis przedmiotu zamówienia – zasady ogólne

Określenie przedmiotu zamówienia w sposób obiektywny, z zachowaniem zasad ustawowych, nie jest jednoznaczne z koniecznością zdolności realizacji zamówienia przez wszystkie podmioty działające na rynku w danej branży:

- "Zamawiający ma prawo opisać swoje potrzeby w taki sposób, aby przedmiot zamówienia spełniał jego wymagania i zaspokajał potrzeby, pod warunkiem, że dokonany opis nie narusza konkurencji ani równego traktowania wykonawców." (**wyrok KIO z dnia 17 stycznia 2008 r., sygn. akt KIO/UZP 80/07**).
- „Zamawiający ma prawo wymagać, aby przedmiot zamówienia był zrealizowany w jakości wyższej, niż standardowa, lub o podwyższonych parametrach, o ile jest w stanie swoje wymagania usprawiedliwić obiektywnymi okolicznościami” (**wyrok KIO z dnia 2 kwietnia 2008 r., sygn. akt KIO/UZP 236/08**).
- „Zamawiający, działając w granicach określonych przepisami prawa, ma prawo sprecyzować przedmiot zamówienia o określonych minimalnych standardach jakościowych i technicznych. Okoliczność o charakterze notoryjnym, że nie wszyscy wykonawcy dysponują produktem spełniającym wymagania Zamawiającego opisane w siwz i mogą go zaoferować oraz, że wymagania techniczne są trudne do spełnienia przez niektórych wykonawców, nie oznacza, że postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego jest prowadzone w sposób utrudniający zachowanie uczciwej konkurencji (**wyrok z dnia 9 października 2008 r., sygn. akt KIO/UZP 1024/08**).

Opis przedmiotu zamówienia – czynności wstępne

- **Analiza i określenie potrzeb instytucji zamawiającej:**
  - Co chcemy zamówić?
  - Jakie minimalne cechy/parametry powinien mieć zamawiany produkt, usługa, robota budowlana?
  - Jakie cechy/parametry zamawianego produktu, usługi lub roboty budowlanej są pożądane/będą stanowić wartość dodaną?
  - Analiza cyklu życia
- **Analiza przedmiotu zamówienia pod kątem konieczności uwzględnienia elementów opisu przedmiotu zamówienia, których zastosowanie zgodnie z ustawą Pzp oraz innymi aktami prawnymi w określonych okolicznościach jest obowiązkowe**
- **Analiza pod kątem realizacji poprzez zamówienie publiczne dodatkowych celów:**
  - Czy i jakie dodatkowe cele chcemy zrealizować dokonując zakupu określonego produktu, usługi lub roboty budowlanej?
  - Jakie instrumenty będą najefektywniejsze?
  - Analiza rynku
- **Dobór właściwych instrumentów**

Dostępne metody opisu przedmiotu zamówienia

Do opisu przedmiotu zamówienia zamawiający może wykorzystać jedną z poniższych metod:

- a) **określenie wymagań dotyczących wydajności lub funkcjonalności**, w tym wymagań środowiskowych, pod warunkiem że podane parametry są dostatecznie precyzyjne, aby umożliwić wykonawcom ustalenie przedmiotu zamówienia, a zamawiającemu udzielenie zamówienia;
- b) przez **odniesienie się do norm, europejskich ocen technicznych, specyfikacji technicznych i systemów referencji technicznych**, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp
- c) przez **odniesienie do norm, europejskich ocen technicznych, specyfikacji technicznych i systemów referencji technicznych**, o których mowa w pkt b) powyżej, **oraz przez odniesienie do wymagań dotyczących wydajności lub funkcjonalności**, o których mowa w pkt a) powyżej, **w zakresie wybranych cech**;
- d) przez **odniesienie do kategorii wymagań dotyczących wydajności lub funkcjonalności**, o których mowa w pkt a) powyżej, **i przez odniesienie do norm, europejskich ocen technicznych, specyfikacji technicznych i systemów referencji technicznych**, o których mowa w pkt b) powyżej, **stanowiących środek domniemania zgodności z tego rodzaju wymaganiami dotyczącymi wydajności lub funkcjonalności**.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Urząd
Zamówień
Publicznych

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Dostępne metody opisu przedmiotu zamówienia

W przypadku braku Polskich Norm przenoszących normy europejskie, norm innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego przenoszących te normy oraz europejskich ocen technicznych, specyfikacji technicznych, norm i systemów referencji technicznych (...) w opisie przedmiotu zamówienia uwzględnia się w kolejności:

- 1) Polskie Normy;
- 2) polskie aprobaty techniczne;
- 3) polskie specyfikacje techniczne dotyczące projektowania, wyliczeń i realizacji robót budowlanych oraz wykorzystania dostaw;
- 4) krajowych deklaracji zgodności, lub krajowych ocen technicznych wydawanych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. z 2014 r. poz. 883 oraz z 2015 r. poz. 1165)

W przypadku zastosowania w opisie przedmiotu zamówienia odniesienia do norm, europejskich ocen technicznych, aprobat, specyfikacji technicznych i systemów referencji technicznych zamawiający musi wskazać, iż dopuszcza rozwiązania równoważne.

Dostępne metody opisu przedmiotu zamówienia

W przypadku robót budowlanych zamawiający opisuje przedmiot zamówienia za pomocą:

- dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych
  - programu funkcjonalno-użytkowego - jeżeli przedmiotem zamówienia jest zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane
- zgodnie z formą i zakresem określonymi w rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego ds. budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa

Opis przedmiotu zamówienia

W przypadku **zamówień na roboty budowlane** zamawiający określa w opisie przedmiotu zamówienia wymagane cechy materiału, produktu lub usługi, odpowiadające przeznaczeniu zamierzonemu przez zamawiającego.

W szczególności może wymagać:

- **określonych poziomów oddziaływania na środowisko i klimat,**
- **określonej wydajności, bezpieczeństwa lub wymiarów, w tym procedur dotyczących zapewnienia jakości,**
- **określonego opakowania i oznakowania,**
- **procesów i metod produkcji na każdym etapie cyklu życia obiektów budowlanych,**
- **dotychczasowych badań i testów przeprowadzonych przez jednostki autoryzowane w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. z 2016 r. poz. 542),**
- **określonych zasad dotyczących projektowania i kosztorysowania,**
- **warunków testowania, kontroli i odbioru obiektów budowlanych,**
- **metod i technik budowy,**
- **wszelkich pozostałych warunków technicznych.**

Wymaga, adekwatnie do przedmiotu zamówienia, **dostosowania projektu do potrzeb wszystkich użytkowników, w tym zapewnienia dostępności dla osób niepełnosprawnych**

Opis przedmiotu zamówienia

W przypadku zamówień na **dostawy lub usługi**, zamawiający określa w opisie przedmiotu zamówienia wymagane cechy produktu lub usługi.

Zamawiający w szczególności może wymagać:

- określonych poziomów oddziaływania na środowisko i klimat,
- określonego opakowania i oznakowania
- określonych poziomów jakości,
- określonej wydajności, przeznaczenia produktu, bezpieczeństwa lub wymiarów, w tym wymagań odnoszących się do produktu w zakresie nazwy, pod jaką produkt jest sprzedawany,
- procesów i metod produkcji na każdym etapie cyklu życia dostawy lub usługi oraz procedury oceny zgodności.

Wymaga, adekwatnie do przedmiotu zamówienia, **dostosowania projektu do potrzeb wszystkich użytkowników, w tym zapewnienia dostępności dla osób niepełnosprawnych**

Fundusze Europejskie

Wiedza Edukacja Rozwój

Urząd
Zamówień
Publicznych

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Oznakowanie

W przypadku zamówień o **szczególnych cechach**, zamawiający może określić **w opisie przedmiotu zamówienia**, kryteriach oceny ofert lub warunkach realizacji zamówienia określone oznakowanie, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- wymagania dotyczące oznakowania **dotyczą wyłącznie kryteriów, które są związane z przedmiotem zamówienia, i są odpowiednie dla określenia cech robót budowlanych, dostaw lub usług będących przedmiotem tego zamówienia;**
- wymagania dotyczące oznakowania są **oparte na obiektywnie możliwych do sprawdzenia i niedyskryminacyjnych kryteriach;**
- **warunki przyznawania oznakowania są przyjmowane w drodze otwartej i przejrzystej procedury**, w której mogą uczestniczyć wszystkie zainteresowane podmioty, w tym podmioty należące do administracji publicznej, konsumenci, partnerzy społeczni, producenci, dystrybutorzy oraz organizacje pozarządowe;
- oznakowania są **dostępne dla wszystkich zainteresowanych stron;**
- **wymagania dotyczące oznakowania są określane przez podmiot trzeci, na który wykonawca ubiegający się o oznakowanie nie może wywierać decydującego wpływu.**

Oznakowanie podstawowe zasady stosowania

- Akceptacja **wszystkich innych środków dowodowych** potwierdzających wymagania określone przez zamawiającego.
- Zamawiający **może wymagać tylko określonych elementów** składających się na dane oznakowanie.
- **Nie może wymagać oznakowania jako takiego jeżeli posiada ono kryteria (elementy), które nie są związane z przedmiotem zamówienia.** Opisuje przedmiot zamówienia odwołując się tylko do tych elementów, które są związane z przedmiotem zamówienia i są odpowiednie do określenia cech zamawianych robót, dostaw i usług.

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Urząd
Zamówień
Publicznych

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Dostępność dla osób niepełnosprawnych lub projektowanie dla wszystkich użytkowników

Art. 29 ust. 5 oraz ust. 6 ustawy

W przypadku zamówień przeznaczonych do użytku osób fizycznych, w tym pracowników zamawiającego, opis przedmiotu zamówienia sporządza się z uwzględnieniem wymagań w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników.

W przypadku gdy wymagania, o których mowa w ust. 5, wynikają z aktu prawa Unii Europejskiej, przedmiot zamówienia, w zakresie projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników, opisuje się przez odesłanie do tego aktu.

Dostępność dla osób niepełnosprawnych lub projektowanie dla wszystkich użytkowników

- Wymóg określany odpowiednio do realnej potrzeby dostosowania przedmiotu zamówienia do potrzeb wszystkich użytkowników, w tym osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem przeznaczenia przedmiotu zamówienia w całym okresie użytkowania, np.
  - brak konieczności określania szczególnych wymogów w przypadku zamawiania sprzętu przeznaczonego do użytku tylko pełnosprawnych pracowników zamawiającego, ale już obowiązek w przypadku budowy lub przebudowy budynku, nawet, jeśli w danym momencie nie przewiduje się użytkowania przez osoby niepełnosprawne

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Urząd
Zamówień
Publicznych

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Dostępność dla osób niepełnosprawnych lub projektowanie dla wszystkich użytkowników

Projektowanie dla wszystkich jest projektowaniem biorącym pod uwagę różnorodność potrzeb ludzkich, uczestniczenie w życiu społecznym i równouprawnienie. Celem Projektowania dla wszystkich jest stworzenie wszystkim ludziom równych szans brania udziału we wszystkich dziedzinach życia. Aby cel ten został osiągnięty, otaczająca nas architektura, przedmioty codziennego użytku, usługi, kultura i informacja- krótko mówiąc, wszystko co jest wyprodukowane przez ludzi i dla ludzi - musi być dostępne i przystosowane dla każdej osoby w naszym społeczeństwie z możliwością adaptacji do zmian jakie progresywnie następują u każdego człowieka.*

Projektowanie dla wszystkich/projektowanie uniwersalne jest pojęciem szerszym niż **dostępność dla osób niepełnosprawnych** i zwykle powinno uwzględniać potrzeby osób z niepełnosprawnościami ale nie wyklucza potrzeby dodatkowej pomocy technicznej jeżeli przedmiot/usługa jest skierowana tylko dla osób niepełnosprawnych.

*Deklaracja Sztokholmska European Institute for Design and Disability

Dostępność dla osób niepełnosprawnych lub projektowanie dla wszystkich użytkowników

- Obowiązek określony w ustawie Pzp w sposób ogólny – jego sprecyzowanie należy do zamawiającego
- Należy pamiętać o obowiązkach wynikających w tym zakresie z innych aktów prawnych, w tym m.in. z:
  - przepisów prawa budowlanego
  - ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe
  - ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym
  - Rozporządzenia RM z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Urząd
Zamówień
Publicznych

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Wymóg zatrudnienia na podstawie umowy o pracę

Art. 29 ust. 3a ustawy

Zamawiający określa w opisie przedmiotu zamówienia na usługi lub roboty budowlane wymagania zatrudnienia przez wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane przez zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia, jeżeli wykonanie tych czynności polega na wykonywaniu pracy w sposób określony w art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502, z późn. zm.)

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Urząd
Zamówień
Publicznych

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Wymóg zatrudnienia na podstawie umowy o pracę

Art. 22 par 1 Kodeksu pracy

Poprzez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do **wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę**, a pracodawca - **do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem**. Zatrudnienie w wyżej wskazanych warunkach jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy.

Wymóg zatrudnienia na podstawie umowy o pracę

Czynności zamawiającego (art. 36 ust. 2 pkt. 8a ustawy)

Określenie wymagań w SIWZ (element opisu przedmiotu zamówienia oraz postanowienia umowne):

- a) rodzaj czynności niezbędnych do realizacji zamówienia, które mają być realizowane na podstawie umowy o pracę,
- b) sposób dokumentowania uwzględniający opinię GIODO odnośnie ochrony danych osobowych
- c) uprawnienia zamawiającego w zakresie kontroli spełniania przez wykonawcę wymagań oraz sankcje z tytułu niespełnienia tych wymagań.

Wyspecyfikowanie rodzajów czynności

- zamawiający ma obowiązek dokonania oceny, które czynności mają cechy stosunku pracy
- obowiązek wyspecyfikowania wszystkich czynności spełniających ww. warunek – brak możliwości zawarcia ogólnej klauzuli
- co do zasady ww. warunek spełniają czynności wykonywane przez personel sprzątający, ochroniarzy, polegające na świadczeniu usług opiekuńczych, usługi *help-desku*
- nie spełniają warunku z reguły czynności wykonywane przez kierowników budowy, kierowników robót, inspektorów nadzoru, programistów

Sposób dokumentowania

- zamawiający może wymagać tylko takich danych i tylko o takiej treści, które są niezbędne ze względu na cel zbierania tych danych
- może żądać:
  - oświadczeń
  - umowy o pracę zawierającej imię i nazwisko, datę zawarcia umowy, rodzaj umowy, wymiar etatu
  - dokumentów potwierdzających opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne: zaświadczenia właściwego oddziału ZUS, zanonimizowane (z wyj. imienia i nazwiska) dowody potwierdzające zgłoszenie pracownika do ubezpieczenia
- dokumenty wymagane na etapie realizacji zamówienia

Uprawnienia kontrolne i sankcje

- Żądanie przedstawienia dokumentów potwierdzających spełnianie wymagań określonych przez zamawiającego
- Wymogi związane z osobistą weryfikacją przez pracowników zamawiającego spełniania warunków przez niego określonych – kontrola na miejscu
- Możliwość zwrócenia się o przeprowadzenie kontroli do PIP
- Kary umowne
- Rozwiązanie umowy

Pozostałe warunki realizacji zamówienia

Art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Zamawiający może określić w opisie przedmiotu zamówienia wymagania związane z realizacją zamówienia, które mogą obejmować aspekty środowiskowe, społeczne (...)

Zamawiający ma do wyboru szeroki katalog dodatkowych wymagań odnoszących się do realizacji zamówienia w zakresie tzw. **aspektów społecznych lub środowiskowych, takich jak na przykład:**

- promocja godnej pracy poprzez np. wymagania minimalnego wynagrodzenia za pracę,
- poszanowanie praw człowieka i prawa pracy np. poprzez wskazanie na wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, zakazu pracy dzieci,
- wsparcie społecznego włączenia np. poprzez wymóg ustanowienia szkoleń związanych z przedmiotem zamówienia dla osób realizujących zamówienie publiczne,
- promocja równych szans np. poprzez promocję elastycznego czasu pracy
- efektywne gospodarowanie zasobami
- ograniczenie emisji CO₂ i innych szkodliwych gazów
- gospodarowanie odpadami
- poprawa stanu środowiska naturalnego

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Urząd
Zamówień
Publicznych

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Pozostałe warunki realizacji zamówienia

Warunki realizacji zamówienia powinny być związane z przedmiotem zamówienia. **Wyklucza to kryteria i warunki dotyczące ogólnej polityki firmy.** Nie można zatem wymagać **prowadzenia określonej polityki społecznej lub środowiskowej odpowiedzialności przedsiębiorstw.**

Warunki powinny zostać odpowiednio sprecyzowane przez zamawiającego

Pozostałe warunki realizacji zamówienia

Art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Ustawodawca podkreślił tzw. **wymagania prozatrudnieniowe**:

Zamawiający może określić w opisie przedmiotu zamówienia wymagania związane z realizacją zamówienia (...) w szczególności dotyczące zatrudnienia:

- 1) bezrobotnych,
- 2) młodocianych w celu przygotowania zawodowego,
- 3) osób niepełnosprawnych,
- 4) innych osób niż określone w pkt 1, 2 lub 3, o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym lub we właściwych przepisach państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Urząd
Zamówień
Publicznych

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Pozostałe warunki realizacji zamówienia

- Dopuszczalne zarówno zatrudnienie na podstawie umowy o pracę jak również na podstawie umowy cywilnoprawnej, chyba, że zachodzą przesłanki z art. 29 ust. 3a
- Możliwość spełnienia warunku przez jednego z członków konsorcjum lub podwykonawcę

Klauzula prozatrudnieniowa na podstawie art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Czynności zamawiającego (art. 36 ust. 2 pkt. 9 ustawy)

Określenie wymagań w SIWZ (element opisu przedmiotu zamówienia oraz postanowienia umowne):

- a) liczba osób, określenie statusu osoby, okres wymaganego zatrudnienia
  - b) uprawnienia zamawiającego w zakresie kontroli spełniania przez wykonawcę wymagań oraz sankcje z tytułu niespełnienia tych wymagań.
- Mimo braku bezpośredniego wskazania w art. 36 ust. 2 pkt. 9 warto także wskazać dokumenty żądane na potwierdzenie spełniania wymogów zamawiającego a także określić sposób postępowania w przypadku konieczności zastąpienia danej osoby zaangażowanej do realizacji zamówienia

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Urząd
Zamówień
Publicznych

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Dziękuję za uwagę

www.uzp.gov.pl